

ภูมิหลังของการวิจัย

ชนู แสงศักดิ์¹ กล่าวว่าการอาชีวศึกษาเป็นเรื่องของความเจริญ
มั่นคงของชาติทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การปกครอง และการ
ต่างประเทศ ทุกวันนี้ที่โลกเรายิ่งเหยิง มีกรณีพิพาทซึ่งกันและกันก็เป็นผลสืบเนื่อง
มาจากปากท้องของประชาชนอันสืบเนื่องมาจากการยังชีพทั้งสิ้น ถ้าคนในประเทศ
ขาดอาชีพ ไม่มีทางทำมาหากินก็ต้องพึ่งพาประเทศอื่น ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
ถ้าประชาชนว่างงานก็จะเกิดโจรกรรม ทำผิดกฎหมาย เกิดความปั่นป่วนแก่งัด
และการปกครอง เป็นผลให้เสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลสั่นคลอน ไม่สามารถ
บริหารประเทศได้โดยราบรื่น อันอาจเป็นช่องทางให้ต่างประเทศรุกราน บีบบังคับ
ทางการเมืองได้

เมื่อเป็นเช่นนั้น จะเห็นว่างานทางด้านอาชีวศึกษานั้นมีความสำคัญต่อ
ประเทศชาติไม่น้อยกว่างานทางด้านการป้องกันประเทศหรือการปกครองเลย
เนื่องจากอาชีวศึกษามีส่วนในการส่งเสริมระบบเศรษฐกิจและสังคมให้มั่นคง โดยที่
ประชาชนทุกคนต่างก็มีหน้าที่ มีความรับผิดชอบในการงานของตนซึ่งจะทำให้เกิด
ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสงบสุขในชาติ ทุกคนคงยอมรับว่าสังคมที่มี
ระเบียบวินัยและมีอาชีพที่ดี ย่อมมีความเจริญก้าวหน้ากว่าสังคมที่ขาดระเบียบวินัย
และปราศจากสัมมาอาชีพ ดังนั้นการสร้างประเทศทุกยุคทุกสมัยจึงจำเป็นต้อง
มีการวางแผนในการส่งเสริมการอาชีพของประชาชนเป็นอย่างดี จะขาดเสียมิได้

¹ชนู แสงศักดิ์, "การอาชีวศึกษา : อดีต ปัจจุบัน อนาคต," ทีระวิภ
กสิณพระราชนาน (กรุงเทพฯ : โรงเรียนสารพิศขาง, 2518), หน้า 28.

ภายอนคววิวัฒนาการทางคานอาชีพ จะเห็นว่าทุกคนเกิดมาแล้วต้องมีอาชีพ
 คือ การทำมาหากินเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว ถ้าอยู่เป็นกลุ่มใหญ่ การประกอบ
 อาชีพของคนในกลุ่มนั้นยอมทำให้มีผลิตผล เป็นจำนวนมากและสามารถนำไปซื้อขายแลกเปลี่ยน
 กับกลุ่มอื่น ๆ จนถึงขั้นซื้อขาย แลกเปลี่ยนระหว่างประเทศได้ ถ้าประเทศ
 ใดมีผลิตผลมากประเทศนั้นก็ร่ำรวย ถ้ามีความสามารถเปลี่ยนแปลงวัตถุดิบให้เป็น
 สินค้า ประเทศนั้นก็ร่ำรวยยิ่งขึ้น จึงจะเห็นได้ว่าอาชีพของพลเมืองเป็น
 พื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นจึงต้องมีการฝึกฝนอบรมถ่ายทอดวิชาชีพ
 สืบเนื่องกันมาทุกยุคทุกสมัย

การฝึกอาชีพขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้า
 ของสังคมนั้น ๆ กล่าวคือ ในสังคมแบบดึกดำบรรพ์ (Primitive) การถ่ายทอด
 วิชาชีพดำเนินไปโดยบิดามารดาหรือคนในกลุ่มโดยไม่ตองเข้าโรงเรียน ซึ่งแม้ใน
 ปัจจุบันนี้การฝึกอาชีพแบบนี้ยังมีอยู่ทั่ว ๆ ไป เช่น การจักสาน ล่าสัตว์ ปลูกพืช
 เลี้ยงสัตว์ เก็บของป่า เป็นต้น ในสังคมเกษตรกรรม (Agricultural)
 บ้านเมืองมีความเจริญขึ้น มีการศึกษาคีรีน แต่เศรษฐกิจของประเทศยังคงอาศัย
 ผลิตผลทางเกษตรกรรมเป็นหลัก ดังนั้นการศึกษาวชิชีพจึงเริ่มมีความสำคัญ แต่
 ส่วนใหญ่ยังได้รับการฝึกฝนจากบิดามารดา และบางส่วนก็ได้รับการศึกษาจากโรงเรียน
 ในสังคมอุตสาหกรรม (Industrial) ซึ่งจัดระบบงานอุตสาหกรรมทันสมัย มี
 การผลิตสินค้าเป็นจำนวนมาก การศึกษาวชิชีพจะเริ่แบบตั้งเดิมมิได้ จึงมีการสอน
 วิชาชีพในโรงเรียนหรือในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

ประเทศไทยเราก้เป็นสังคมหนึ่งที่มีวิวัฒนาการทางคานอาชีพดังที่โลกดว
 มาแล้ว ในระยะเก็อมพันปีที่แล้วเป็นต้นมา นอกเหนือจากการเกษตรกรรมแล้วก็มี
 การก่อสร้างบ้านเรือน ปราสาทพระราชวัง สมัยสุโขทัยมีการสร้างอ่างเก็บน้ำ การ
 ชลประทานและการประปา มีการสร้างพระพุทธรูปหล่อด้วยโลหะขนาดใหญ่ นอกจากนี้
 นี้ยังมีอาชีพอย่างใหม่เกิดขึ้น คือการสร้างเครื่องถ้วยชามสังคโลก ในสมัยอยุธยา

มีความเจริญรุ่งเรืองมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการช่างและหัตถกรรม มาถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์มีการก่อสร้างปราสาทพระราชนิเวศน์ และป้อมปราการต่าง ๆ มีการรวบรวมช่างฝีมือ เพื่อจะใช้ในงานก่อสร้างและตกแต่ง ช่างที่รวบรวมขึ้นนี้มี 10 หมู่คือ ช่างเขียน ช่างปั้น ช่างแกะ ช่างปูน ช่างกลึง ช่างหุ้ด ช่างหล่อ ช่างบุ ช่างรัก และช่างสลัก ดังนั้นการศึกษาวชิชาชีพในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์จึงเริ่มเกิดขึ้น โดยความสำคัญของตัวเอง แม้ในปัจจุบันก็ยังมีคนไทยประกอบอาชีพช่าง 10 หมู่ เป็นอาชีพอิสระกันอยู่มากมาย โดยการถ่ายทอดวิชาชีพกันในวงศ์ตระกูลและตามท้องถิ่น จะเห็นได้ว่ามีท้องถิ่นสำหรับการฝึกและประกอบอาชีพซึ่งยังมีชื่อติดอยู่จนทุกวันนี้ เช่น ถนนที่ทอง บ้านพานถม บ้านบาตร บ้านหม้อ บ้านช่างหล่อ เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2441 มีโรงเรียนฝึกอาชีพหรือที่เรียกว่า ศิลปศาสตร์ศึกษาสถาน (Industrial School) โดยจำแนกการศึกษาออกเป็น 3 ประเภทคือ หัตถกรรม กสิกรรม และครุหกิจ เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้วิธีและทางทำมาหาเลี้ยงชีพ ชักจูงใจให้มีความขยันขันแข็งและหลีกเลี่ยงจากสิ่งไม่ชอบธรรม จากนั้นมีการเปิดสอนวิชาชีพเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2445 จึงมีโรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งแรกคือ โรงเรียนพลีชยการวัดมหาธาตุวรารามและในปี พ.ศ. 2476 จึงมีโรงเรียนพลีชยการหญิงขึ้นเป็นครั้งแรกคือ โรงเรียนพลีชยการเสาวภา ส่วนภูมิภาคก็ได้เปิดแผนกวิสามัญพลีชยการขึ้นเป็นโรงเรียนมัธยมสามัญบางจังหวัด ต่อมาอีก 1 ปีจึงได้มีการตั้งโรงเรียนประถมพลีชยการขึ้น 11 จังหวัดคือ ภูเก็ต ปัตตานี ตรัง ราชบุรี เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ ชลบุรี แพร่ นครราชสีมา และเชียงใหม่ โดยอาศัยอาคารสถานที่ของโรงเรียนประจำจังหวัดที่ตั้งอยู่เดิมเป็นที่เรียน ในปี พ.ศ. 2478 ตั้งเพิ่มขึ้นอีก 4 แห่งคือ ที่สุราษฎร์ธานี สงขลา เชียงราย และน่าน แต่เนื่องจากขาดอุปกรณ์การสอนขาดครู ไม่ได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนหรือเจ้าของสถานที่ประกอบกับประชาชนในท้องถิ่นยังไม่นิยมการเรียนวิชาชีพ ไม่ยอมให้บุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนพลีชยการ ดังนั้นโรงเรียนพลีชยการในส่วนภูมิภาคจึงล้มเลิกไปจนหมดสิ้น รวมทั้งโรงเรียนพลีชยการเสาวภาด้วย เหลือแต่โรงเรียนพลีชยการในพระนคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480 เป็นต้นมา

ได้มีการเปิดโรงเรียนอาชีวศึกษาขึ้นทั่วราชอาณาจักร หากไม่เปิดใหม่ก็ดัดแปลง
โรงเรียนเก่าให้เข้าตามหลักสูตรใหม่

การบริหารงานโรงเรียนอาชีวศึกษาในปี พ.ศ. 2481 กระทรวง
ธรรมการได้ยุบกรมศึกษาธิการเสียแล้วตั้งกรมขึ้นใหม่ 2 กรมคือ กรมสามัญหน้าที่จัด
การศึกษาสายสามัญ และกรมวิชาการมีหน้าที่จัดการศึกษาสายอาชีพ กล่าวคือ กรม
อาชีวศึกษาอยู่ในกรมวิชาการนี้ ต่อมาปี พ.ศ. 2484 เห็นว่ากรมวิชาการมีภาระ
ทางด้านจัดอาชีวศึกษามาก จึงได้เปลี่ยนชื่อกรมใหม่เป็นกรมอาชีวศึกษา

กรมอาชีวศึกษากำลังก้าวหน้าก็พอดีเกิดสงครามมหาเอเซียบูรพาขึ้น
การศึกษาเริ่มถูกระทบกระเทือนเรื่อยมาจนถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 โรงเรียนทุก
ระดับได้รับภัยจากสงครามอย่างหนัก โรงเรียนอาชีวศึกษาบางแห่งต้องยุบเลิกไป
เพราะไม่มีนักเรียน

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ปรากฏว่าโรงเรียนอาชีวศึกษาที่เข็ด
ล่อนระดับขั้นต้น ซึ่งมุ่งใหม่เป็นการฝึกอาชีพไม่มีผู้นิยมเรียน จึงต้องมีการปรับปรุงหลักสูตร
และวิธีการใหม่ ๆ เพื่อที่จะชักจูงเด็กให้นิยมเรียนอาชีวศึกษาขึ้น เช่น ให้มีโอกาสเรียน
ต่อในระดับสูงขึ้นไปอีก และในปี พ.ศ. 2494 มีแผนการศึกษาชาติใหม่มีชั้นมัธยม
อาชีวศึกษาคอนต้นรับช่วง ป. 4 มีชั้นมัธยมอาชีวศึกษาคอนปลายรับช่วง ม. 3 และ
มีชั้นประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูงรับช่วง ม. 6 และในยุคนี้เองนับเป็นยุคแรกของการ
พัฒนาอาชีวศึกษา สหรัฐอเมริกาและยูเนสโกได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาอาชีวศึกษา
สำหรับอเมริกาได้เริ่มตั้งองค์การยูซอมในประเทศไทยและส่งผู้เชี่ยวชาญมาร่วมในการ
พัฒนาอาชีวศึกษา โดยให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ นับเป็น
แห่งแรก มีความมุ่งหมายเดิมที่จะผลิตช่างฝีมือให้สูงกว่าโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูงที่เปิด
อยู่แล้ว

พ.ศ. 2503 รัฐบาลได้เปลี่ยนแปลงแผนการศึกษาชาติใหม่ มีนโยบายที่จะ
สนับสนุนอาชีวศึกษาอย่างกว้างขวาง และให้สอดคล้องกับแผนการเศรษฐกิจของประเทศ

การอาชีวศึกษาจึงแบ่งเป็น 3 ระดับคือ มัธยมศึกษาตอนต้น สายอาชีพ (ม.ศ. 1-3) มัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพ (ม.ศ. 4-6) และอุดมศึกษา (ระดับ ปวส.) การอาชีวศึกษากว้างขวางไปจนถึงปี พ.ศ. 2514 จึงได้มีการรวมวิทยาลัยเทคนิคธนบุรี พระนคร เทนโอ และธนบุรี เป็นสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าชั้น ตอนระดับ ปวส. และระดับปริญญา

วิทยาลัยอาชีวศึกษาได้รับความนิยมมากขึ้นทุกที จนกระทั่งกองวิทยาลัย กรมอาชีวศึกษามีโครงการรวมสถานศึกษา เพื่อจัดร่าง เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาอีกรวม 31 แห่งในปีงบประมาณ 2520 นี้²

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นสถานการศึกษาประเภทหนึ่งของกรมอาชีวศึกษา ที่มีส่วนในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ แต่จะเสริมสร้างได้มากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้นำหรือผู้บริหารวิทยาลัย ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้หลักการบริหาร ระเบียบ วิธีปฏิบัติ เป้าหมาย และนโยบายของวิทยาลัยของตนอย่างถ่องแท้ เนื่องจากการบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ดังนั้นถึงแม้ว่าผู้บริหารจะมีความสามารถและมีศิลป์ในการบริหาร อยู่แล้วก็ตาม หากได้เรียนรู้ศาสตร์ของการบริหาร และใฝ่ปฏิบัติตามนั้นย่อมจะทำให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อการทำงาน ต่อสังคม และต่อประเทศชาติสืบไป *

ปฏิญญา สาคร กล่าววาทะผู้นำเป็นของคู่กันกับการบริหาร ผู้บริหารที่คู่กับผู้นำที่ดีย่อมแยกออกจากกันไต่ยาก หน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศในปัจจุบันนี้ ต้องการผู้นำที่ดีมาเป็นผู้บริหารอย่างยิ่ง³ ในการบริหารงานนั้น พฤติกรรมทั้งหลาย

²กรมอาชีวศึกษา, รายงานประจำปี 2519 (พระนคร : โรงพิมพ์ การศาสนา, 2519), หน้า 15.

³ปฏิญญา สาคร, หลักบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516), หน้า 167.

ของผู้นำมีความสำคัญมาก เพราะมีผลต่อผู้ร่วมงาน และเป็นศูนย์กลางพฤติกรรมทั้งหลายของผู้ร่วมงาน ดังนั้นการศึกษาและการสำรวจพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหาร จะทำให้มีโอกาสดูหาความจริงในการบริหารงาน มีโอกาสสำรวจขอบครองและเสนอแนะ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาต่อไป

ผู้บริหารที่ค้ำยอมีบทบาทเป็นตัวการในการเปลี่ยนแปลง (change agent) ให้อีกกลุ่ม คือ ครู อาจารย์ในสถานศึกษานั้น ๆ และจะส่งผลถึงนักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นผลผลิต (outcomes) ของสถานศึกษานั้น ๆ เมื่อผู้บริหารมีบทบาทสำคัญเช่นนี้ การศึกษา และการสำรวจพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารจึงมีความจำเป็น และมีผู้สนใจทำการวิจัยเรื่องนี้ไว้หลายราย เช่น สมาน วีระกำแหง ไคว้จัย พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยครู⁴ และคำริ นิสสัยพันธ์ ไคว้จัย พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารสถาบันการศึกษาของกรมตำรวจ⁵ เป็นต้น ในทำนองเดียวกัน วิทยาลัยอาชีวศึกษาก็ควรมีการสำรวจพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยด้วย เช่นเดียวกัน เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติดี มีค่านิยมและทัศนคติที่ดี เพื่อจะได้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมที่พร้อมจะช่วยกันสร้างเสริมความมั่นคงของชาติ เมื่อจบการศึกษาจากวิทยาลัยไปแล้ว

ในการสำรวจพฤติกรรมทางการบริหารนั้นต้องทำความเข้าใจเสียก่อนว่า กระบวนการบริหารหมายถึงอะไร ได้มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับกระบวนการบริหารไว้หลาย

⁴สมาน วีระกำแหง, "พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514). (อัครสำเนา)

⁵คำริ นิสสัยพันธ์, "พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารสถาบันการศึกษาของกรมตำรวจ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519). (อัครสำเนา)

อย่างด้วยกัน เช่น แคมป์เบลด์ คอรับอลด์ และแรมเซเบอร์⁶ (Campbell, Corbally and Ramsey) กล่าววาทะขบวนการบริหาร หมายถึงวิถีทางที่หน่วยงานพิจารณาสั่งการ และปฏิบัติเพื่อใ้บรรลุถึงเป้าหมาย สำหรับ ลิทซ์ฟีลด์ (Litchfield) ให้ความหมายวาทะขบวนการบริหารเป็นวงจรของการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย การวินิจฉัยสั่งการ การวางโครงการ การติดต่อสื่อสาร การควบคุม และการประเมินผลงานซ้ำ⁷ ส่วน กุลลิก และเออวิก (Gulick & Urwick) กล่าววาทะขบวนการบริหารหรือ POSDCORB มี 7 ประการ คือ

1. การวางแผน (planning)
2. การจัดองค์การ (organizing)
3. การจัดวางตัวบุคคล (staffing)
4. การอำนวยการ (directing)
5. การประสานงาน (coordinating)
6. การรายงาน (reporting)
7. การจัดงบประมาณการเงิน⁸ (budgeting)

⁶ Roald F. Campbell, John E. Corbally (Jr.), and John A. Ramseyer, Introduction to Educational Administration (2nd ed., Boston.: Allyn and Bacon, Inc., 1962), p. 138.

⁷ Edward H. Litchfield, "Notes on a General Theory of Administration," Administrative Science Quarterly (June, 1956), pp. 3-29.

⁸ Luther Gulick, "Notes on the Theory of Organization," (in Papers on the Science of Administration, L. Gulick and Urwick, New York : Institute of Public Administration, Columbia University, 1936), p. 13.

เนื่องจากขณะนั้นผู้วิจัยกำลังรับราชการอยู่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแห่งหนึ่ง
สังกัดกองวิทยาลัย กรมอาชีวศึกษา และได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอาชีวศึกษา
ตามที่โคกฉลาวไว้แล้วข้างตน เมื่อมีโอกาสมาศึกษาในด้านการบริหาร การศึกษา ได้
ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีและกระบวนการบริหารต่าง ๆ ตามที่นักบริหารหลายท่านในแนว
ความคิดไว้ ประกอบกับมีความสนใจในเรื่องพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหาร
วิทยาลัยอาชีวศึกษา และมีความสนใจในกระบวนการบริหารตามแนวความคิดของกูลิค
และเออวิก เป็นพิเศษ จึงเป็นเหตุจูงใจให้ทำการวิจัยนี้ตามแนวความคิดของกูลิค
และเออวิก ดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา
2. เพื่อหาความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหาร
สูงสุดและผู้บริหารระดับรอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารมีหลายทาง ดังโคกฉลาวไว้แล้ว
ในตอนต้น การวิจัยเรื่องนี้มุ่งสำรวจพฤติกรรมทางการบริหารในขอบเขตของกระบวนการ
บริหาร 7 ประการตามแนวความคิดของกูลิค (Gulick) คือ POSDCORB⁹
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งวิจัยผู้บริหารของวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่สังกัดกอง
วิทยาลัย กรมอาชีวศึกษาทุกวิทยาลัยรวม 23 แห่ง ส่วนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอื่น ๆ

⁹Luther Gulick, loc.cit.

ไม่อยู่ในข่ายที่จะทำการวิจัยในครั้งนี้

3. ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่จะสำรวจ จำกัดเฉพาะผู้บริหารสูงสุด ซึ่งเรียกวาผู้อำนวยการและผู้บริหารระดับรองลงไปตามลำดับจนถึงหัวหน้าแผนกวิชา เท่านั้น ไม่รวมถึงตำแหน่งที่ต่ำกว่านั้น ซึ่งยังไม่มีฐานะเป็น ผู้บริหาร

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา
2. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารระดับสูงของกรมอาชีวศึกษา ในการจัดโครงการอบรมผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา
3. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาโดยตรง โดยจะกระตุ้นให้ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาตื่นตัว และกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงการบริหารวิทยาลัยของตน เมื่อทราบผลของการวิจัยนี้

คำนิยาม

คำบางคำที่ใช้ในการวิจัยนี้อาจมีความหมายแตกต่างไปจากที่ใช้กันอยู่ทั่วไป เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของคำบางคำไว้ดังนี้

วิทยาลัย	หมายถึงวิทยาลัยอาชีวศึกษาในสังกัดกองวิทยาลัย กรมอาชีวศึกษา
ผู้บริหารสูงสุด	หมายถึงผู้อำนวยการวิทยาลัย
ผู้บริหารระดับรอง	หมายถึงผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ประจำ และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บริหารสูงสุดในการบริหาร การศึกษา ของวิทยาลัยแห่งนั้น ๆ ซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่อง ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้า แผนกวิชา

นักเรียน หมายถึงผู้ที่ศึกษาในระดับ ม.ศ. 4, 5 และ 6 ของ
วิทยาลัย

นักศึกษา หมายถึงผู้ที่ศึกษาในระดับต่อจาก ม.ศ. 6 ของวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการโดยศึกษา ค้นคว้าหนังสือ ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา และที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนแรกเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ตอนที่สองเกี่ยวข้องกับเรื่องพฤติกรรมในการบริหาร แล้วนำไปให้ลิสต์ปริญญาโท แผนกวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประถมศึกษา เป็นผู้พิจารณาแก้ไขปรับปรุง แล้วทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสูงสุด และผู้บริหารระดับรองของโรงเรียนบางแห่งที่สังกัดกรมสามัญ และกรมอาชีวศึกษาในปัจจุบัน รวมทั้งอดีตผู้บริหารสูงสุด และผู้บริหารระดับรองของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นจำนวนทั้งสิ้น 10 คน
3. นำแบบสอบถามที่ได้เก็บจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง จึงได้แบบสอบถามที่นำไปใช้จริงทั้งหมด 38 ข้อ
4. ส่งแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปยังผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่สังกัดกองวิทยาลัย กรมอาชีวศึกษา ทุกวิทยาลัยรวมทั้งสิ้น 23 แห่ง โดยแยกเป็นผู้บริหารสูงสุด 23 คน และผู้บริหารระดับรองอีก 176 คน รวมผู้บริหารทั้ง 2 ประเภทเป็นจำนวน 199 คน

5. นำแบบสอบถามที่ได้ออกมาแจกนับหาความถี่และวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละของค่าตอบ นอกจากนี้ยังใช้การตรวจสอบเอกสารประกอบการสังเกต และการสัมภาษณ์เขาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย

6. ลำดับขั้นในการเสนอขอมูล

ก่อนสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษา คนควาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาคงใจกลาวมาแล้วในตอนต้น เพื่อนำเนื้อหาที่เ้ามาพิจารณาเป็นแนวทางการวิจัยเรื่องนี้ ซึ่งนอกจากจะนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้วัดพฤติกรรมทางการบริหารไคแล้ว ยังจะนำมาใช้อธิบายไควาผลของการวิจัยที่ไคสอดคล้องหรือแตกต่างกับทฤษฎีบริหาร และผลงานวิจัยที่มีมาก่อนแล้วเพียงไค และเพราะเหตุไค ท้ายที่สุดยังจะทำให้แน่ใจไควา การวิจัยครั้งนี้จะไม่ซ้ำซ้อนกับงานวิจัยที่มีอยู่แล้ว

ในบทแรกของการวิจัยไคกลาวถึงความเป็นมาของปัญหา ตลอดจนวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และขอบเขตของการวิจัย บทที่ 2 เกี่ยวว้กับเอกสารและรายงานที่เกี่ยวข้องในการวิจัย รวมทั้งพฤติกรรมทางการบริหารหรือกระบวนการบริหาร ในบทที่ 3 จะเป็นกระบวนการวิจัย นับตั้งแต่ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้วิธีเก็บรวบรวมขอมูล ตลอดจนวิธีวิเคราะห์ และนำเสนอขอมูล ส่วนการวิเคราะห์และความหมายของขอมูลจะตามมาในบทที่ 4 และจะมีการสรุปผลการวิจัยการอธิบาย รวมทั้งขอเสนอแนะในบทที่ 5 ซึ่งเป็นบทสุดท้ายของการวิจัยนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย